

Egy hulladékégető megakadályozásának története

Woki Zoltán
PRONAS alapító elnöke

Szentgotthárd és a térség lakossága 2006. májusában szerzett tudomást arról, hogy a szomszédos heiligenkreuzi ipari parkban egy osztrák beruházó gigantikus hulladékégető felépítését tervezi néhány száz méterrel az osztrák-magyar határtól, Szentgotthárd városától.

A várost már korábban is jelentős osztrák környezetszennyezések érték. Évek óta habzott a Rába, a Lapincs folyón keresztül hatalmas mennyiségű sóterhelés érkezett egy geotermikus erőműből, rendszeresen füstölgött szúrós szagot árasztva egy biomassza erőmű és egy cellulóz gyár, hatalmas mennyiségű faszállítások rongálták az utakat.

A hulladékégető bejelentése egy „utolsó csepp a pohárban” hangulatot teremtett. Látszott, az osztrákok továbbra is csak ún. piszkos ipart kívánják a heiligenkreuzi ipari parkba telepíteni, így az uralkodó nyugati/északnyugati széljárás ennek minden káros hatását nem osztrák lakot területekre, hanem a közeli Szentgotthárdra és térségére zúdítja.

Az épület magassága 63 m, a kettős kémény magassága 98 m lett volna, amelyből 175 m magasan lett volna látható a kiáramló füst, mindez 3 nemzeti park közvetlen közelében.

Mind az önkormányzat, mind a lakosság egyre fontosabbnak tartotta, hogy alakuljon egy olyan civil szerveződés, összefogás, egyesület, amely kiemelt feladatának tekinti a Szentgotthárdot érő környezeti ártalmak, különösen a hulladékégető elleni küzdelmet, egyben erősíti, támogatja az önkormányzati törekvéseket. Ebből a célból alakult meg 2006. november végén a Pro Natura St.Gotthard civil összefogás, rövidítve PRONAS.

Szervezésével, mozgósításával egyre nagyobb lakossági tiltakozásokra, tüntetésekre, demonstrációkra, lakossági fórumokra került sor, esetenként több ezer ember részvételével.

Az ügy érdekében sikerült magyar, osztrák és szlovén partnerszervezeteket megnyerni, akikkel közösen léptek fel a beruházó információs rendezvényein, fórumain ill. közmeghallgatásokon is.

Példás összefogás jött létre az önkormányzattal, hivatalos szervekkel, politikusokkal. A magyar és osztrák média rendszeres tájékoztatást adott a rendkívül erős ellenállásról, ami egyre magasabb

diplomáciai, politikai szintekre jutott el mind Magyarországon, mind Ausztriában, sőt az Európai Uniónál is.

A tiltakozások kifejezésére a PRONAS több találó, látványos és kreatív – esetenként meghökkentő - akciót szervezett. Jelképesen koporsóval temette Szentgotthárd jövőjét, amennyiben az égető felépülne. Szintén jelképesen, bitófára felakasztott bábuval szimbolizálták a levegő, víz és föld „kivégzését”. Golyó nélkül, fojtott ágyúval lőttek át az osztrák-magyar határon „Adj hangot” jelszóval, hogy hallják már meg végre az osztrákok a magyarok tiltakozásait. 7 lovas huszár vitte a fellebbezést az eisenstadi tartományi hivatalba, a hivatal előtti demonstrációval összekötve. Jurta felállításával védték a térség határát, mint korábban a magyarok a gyepeket. 10.000 tiltakozó aláírást gyűjtöttek össze, amelyet Sólyom László köztársasági elnöknek adtak át. Népszavazáson Szentgotthárd lakosságának 98%-a utasította el a hulladékégetőt. Az internet lehetőségeit kihasználva „e-mail bombákkal” juttatták el az elégedetlenségüket a legmagasabb osztrák szintekre, mind politikai mind szakmai vonalon.

A példás civil és hatósági összefogás (ügyféli státusz) szereplői aktívan részt vettek a környezeti hatástanulmány teljes folyamatában, a szakmai anyagokat alaposan véleményezték, azokkal kapcsolatban petíciókat, kifogásokat, fellebbezéseket nyújtottak be. Minden törvényes lehetőség maximális kihasználásával az eredeti tervet jelentősen késleltették.

Ezek hatására 2012 májusában a bécsi Közigazgatási Bíróság törölte a másodfokon kiadott engedélyt, ami után röviddel a bécsi Környezetvédelmi Tanács (Umweltsenat) - mint másodfokú hatóság - törölte az elsőfokú engedélyt. Mindez 6 évig tartott, a beruházó eredeti terve szerint a hulladékégetőnek már fel kellett volna épülni. Az engedélyek törlése után mindent elölről kellett volna kezdenie, várható volt, hogy ezt már nem teszi meg. Így is történt, 2012.novemberében hivatalosan bejelentette, hogy eláll a beruházástól.

A bejelentést természetesen a magyar oldalon hatalmas öröm kísérte, amit ünneplések, kitüntetések követtek, az osztrák oldalon pedig fény derült a beruházó vezetőinek csalási sorozataira, fekete pénzekre, hivatali visszaélésekre. 6,5 éves kemény és kitartó küzdelemben Dávid legyőzte Góliátot!

A történet 175 lényeges eseményét 215 fényképpel illusztrálva a „Szentgotthárdi Csata a hulladékégető ellen” című könyv dolgozta fel.

